

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan Staatssecretaris
Cc Minister

Datum

10 oktober 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/234274

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Bodem en Ondergrond

Beslistermijn

21-10-2022

Bijlage(n)

2

nota

Reactie IenW publieke consultatie EC Bodemgezondheid

Aanleiding

Op 1 augustus jl. heeft de Europese Commissie een publieke consultatie opengesteld om bij stakeholders reacties op te halen voor haar plannen om te komen tot een richtlijnvoorstel bodemgezondheid in 2023. Het richtlijnvoorstel bodemgezondheid vloeit voort uit de EU-bodemstrategie die op 17 november 2021 door de Commissie is gepubliceerd¹.

Een reactie vanuit IenW op deze publieke consultatie is opportuun om zo de Nederlandse positie in een vroegtijdig stadium beter voor het voetlicht te brengen en richting te geven aan de wijze waarop Nederland een en ander graag geregeld ziet in het richtlijnvoorstel bodemgezondheid. Deze reactie is breed afgestemd met andere ministeries (LNV, BZK, EZK, VWS, OCW, FIN en JenV) en met de koepels.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd inhoudelijk akkoord te gaan met de voorgestelde reactie op de publieke consultatie bodemgezondheid en met de doorgeleiding hiervan naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

Sommige aspecten die genoemd zijn in de consultatie passen goed bij de Nederlandse bodem en de opgaven waar we voor staan. Zo is een gezonde bodem nodig voor toekomstbestendige landbouw en helpt een gezonde bodem in steden om water te bufferen en hittestress te bestrijden. Dit sluit aan bij de beleidsinzet van het kabinet.

In de consultatie zitten ook elementen die niet passen bij de Nederlandse bodemgesteldheid en regelgeving. In de Nederlandse reactie aan de EC wordt duidelijk gemaakt dat een uniform Europees regelgevend kader niet haalbaar is, gezien de nationale, maatschappelijke opgaven en de karakteristieke kenmerken van ons land. Het aspect van 'geen netto ruimtebeslag' is niet te realiseren in een drukbevolkt land als Nederland. Zeker gezien de grote opgaven in ons land, van woningbouw tot de energietransitie en waterbeschikbaarheid en -veiligheid. In de invulling van de consultatie zijn deze punten gemeld, in het vervolgtraject houdt IenW de uitwerking van deze aspecten nauwlettend in de gaten.

¹ Brussel, 17.11.2021 COM(2021) 699 final.

Krachtenveld

Het Europese bodembeleid om te komen tot gezonde bodems past in het nationale beleid en in het bijzonder in het beleid van LNV om te komen tot duurzaam beheerde landbouwbodems in 2030. BZK is kritisch in relatie tot de invloed van Europa waar het gaat om geen netto ruimtebeslag, dit ziet zij vooral als een nationale aangelegenheid. De medeoverheden staan positief tegenover het doel om te komen tot gezonde bodems in 2050, maar zijn kritisch waar het gaat om de ruimte die Europa geeft om in maatwerk te kunnen voorzien op regionaal en lokaal niveau.

Toelichting

De Commissie vraagt in de publieke consultatie hoe men staat tegenover wettelijke verplichtingen in relatie tot de onderdelen die in de richtlijn² worden opgenomen. Nederland geeft - op hoofdlijnen - naar aanleiding van de publieke consultatie de hierna volgende reactie.

Een gezonde bodem is voor Nederland van groot belang in de aanpak van klimaatverandering, biodiversiteit, voedselzekerheid, (grond)waterbescherming, voor economische sectoren, zoals: landbouw en woningbouw en om te komen tot een circulaire economie. Voor de definitie van een gezonde bodem zet Nederland zoveel mogelijk in op ecosysteemdiensten die de bodem ter plaatse van nature levert.

Het voorkomen en de aanpak van bodemverontreiniging wordt ook al (deels) in het kader van andere EU-regelgeving geregeld. Wat ontbreekt is een integrale benadering van het bodem-sediment-watersysteem.

Er is een sterk verschil in bodembedreigingen, maar ook in geografische en demografische kenmerken tussen lidstaten. Het is daarom van belang dat het aangekondigde wetgevingsvoorstel voor bodemgezondheid voldoende ruimte biedt voor lokaal -, regionaal- en nationaal-specifieke omstandigheden.

Nederland is geen voorstander van Europese, normgerichte regelgeving of verplichte doelstellingen. In plaats daarvan zou een risicogericht regelgevend kader voldoende ruimte moeten bieden aan regionale en nationale omstandigheden.

Een belangrijk aandachtspunt in het Nederlandse kabinetsbeleid is dat iedere ruimtelijke functie, zoals: woningbouw en landbouw, specifieke eisen stelt aan de bodem. Dit betekent voor de inrichting van de fysieke leefomgeving enerzijds dat niet iedere gebruiksfunctie overal kan plaatsvinden en anderzijds dat niet overal dezelfde eisen zijn te stellen ten aanzien van de bodemgesteldheid.

Ruimtelijke inrichting is bij voorkeur een nationale aangelegenheid. Nederland is geen voorstander van Europese, normgerichte regelgeving of verplichte doelstellingen gericht op landgebruik. Harmonisering zou gericht moeten zijn op het versterken en ondersteunen van bestaande nationale kaders

² In het richtlijnvoorstel zullen de volgende onderdelen worden opgenomen: definities (w.o.: bodemgezondheid en ruimtebeslag), indicatoren voor bodemgezondheid, vereisten duurzaam bodembeheer, doel voor reductie nutriëntverliezen, bodempaspoort en bodemgezondheidscertificaat, identificatie/registratie/herstel van verontreinigde terreinen, monitoring, voortgangsrapportage lidstaten.

Datum

10 oktober 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/234274

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Bodem en Ondergrond

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

en aanpakken. Nederland is van oordeel dat geen netto ruimtebeslag een operationeel doel - dus een onderdeel in de afweging in relatie tot de maatschappelijke opgaven - zou moeten zijn en geen einddoel, dat moet duurzaamheid zijn. Om daadwerkelijk tot minder landgebruik en meer sanering van bodems te komen is gerichte stimulering van bewust bodemgebruik noodzakelijk. Belangrijk is de stimulering van de herontwikkeling van nu afgedekte en/of verontreinigde bodems, evenals multifunctioneel landgebruik. In kader van Water en Bodem sturend wordt overwogen om te komen tot minder bodemafdekking, zowel in bestaand bebouwd gebied als bij nieuwe ontwikkelingen.

Politieke context

Op 14 januari 2022 heeft de Ministerraad met een BNC-fiche haar visie op de EU-Bodemstrategie op hoofdlijnen vastgesteld³.

In een schriftelijk overleg EU Bodemstrategie op 10 februari jl.⁴ heeft de TK over de volle breedte van de strategie vragen gesteld en haar zorgen geuit over de eventuele consequenties die deze strategie en een regelgevend kader voor bodem vanuit Europa met zich mee kan brengen. Deze zorgen richten zich met name op de vrees voor een 2^e Kaderrichtlijn water en het hierdoor op slot gaan van Nederland.

Strategie

De reacties op deze publieke consultatie vormen onderdeel van het impact assessment dat tegelijkertijd met het richtlijnvoorstel in Q2 2023 gepubliceerd zal worden. In Q2/Q3 volgen de onderhandelingen tussen de lidstaten en de EC over de inhoud van het richtlijnvoorstel.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
bijlage 1	Brief TK reactie IenW op publieke consultatie EC Bodemgezondheid	Deze brief bevat een samenvatting van de reactie op de publieke consultatie bodemgezondheid en een korte toelichting hierop.
bijlage 2	Integrale reactie IenW op publieke consultatie EC Bodemgezondheid	Bijlage 2 bevat de integrale reactie van IenW op de publieke consultatie Bodemgezondheid.

³ Mededeling *EU-Bodemstrategie* voor 2030, Kamerstuk 22 112, nr. 3260.

⁴ Beantwoording vragen SO EU Bodemstrategie 10.02.2022, IENW/BSK-2022/36297.

Datum

10 oktober 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/234274

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Bodem en Ondergrond

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2